

Uchwała
X Krajowego Zjazdu Adwokatury
z dnia 20 listopada 2010 roku
„W obronie praw człowieka”

Adwokatura powołana została do współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz do współdziałania w kształtowaniu i stosowaniu prawa.

Dostrzegając nieprawidłowości w życiu publicznym, Krajowy Zjazd Adwokatury wskazuje na zagrożenia praw człowieka, szkodzące interesowi publicznemu i demokracji w Polsce.

I.

Jednym z fundamentów demokratycznego państwa prawa jest samorządność w wymiarze samorządu terytorialnego i zawodowego. W Polsce w ostatnich latach z naruszeniem interesu publicznego toczy się walka władzy państwowej z samorządnością, której pierwszym celem stały się prawnicze samorzady zawodów zaufania publicznego, z samorządem adwokackim na czele.

Ustawiczne ograniczanie praw naszego samorządu wyraża się nie tylko faktycznym pozbawieniem go sprawowania pieczy nad dostępem do zawodu, w tym likwidacją samorządowych egzaminów adwokackich, ale również dążeniem do ograniczenia praw samorządowych w innych obszarach życia: sądownictwa dyscyplinarnego, kontroli wykonywania zawodu, wyznaczania pełnomocników z urzędu itd. Te centralistyczne dążenia władzy państwowej wyrażał również pomysł odgórnego połączenia samorządów adwokackiego i radcowskiego, wbrew woli większości ich członków.

Krajowy Zjazd Adwokatury stanowczo sprzeciwia się dalszym próbom ograniczania samorządności zawodowej w Polsce, które dotyczą nie tylko zawodów prawniczych. Krajowy Zjazd Adwokatury popiera w szczególności stanowisko samorządu lekarskiego, sprzeciwiające się likwidacji lekarskiego stażu zawodowego i egzaminów lekarskich, w ramach propozycji reform z tzw. pakietu medycznego.

Krajowy Zjazd Adwokatury wzywa organy władzy publicznej do racjonalnej i merytorycznej dyskusji nad rolą zawodów zaufania publicznego w życiu społecznym, w celu zagwarantowania jak najlepszych rozwiązań legislacyjnych, z punktu widzenia ochrony interesu publicznego.

II.

Tajemnica zawodowa, wpisująca się w konstytucyjnie chronioną wolność i tajemnicę komunikowania się, stanowi fundament wykonywania większości zawodów zaufania publicznego, a przez to stanowi gwarancję praw i wolności obywatelskich.

Ochrona interesu publicznego wymaga napiętnowania przez Krajowy Zjazd Adwokatury wszelkich przejawów naruszania tajemnicy zawodowej, a więc nie tylko adwokackiej, ale również tajemnicy innych zawodów, w tym dziennikarskiej.

Nagannym zjawiskiem jest nieuprawnione podsłuchiwanie rozmów prowadzonych przez adwokatów i dziennikarzy – grup zawodowych korzystających ze szczególnej ochrony w tym zakresie. Niedopuszczalnym naruszeniem tajemnicy komunikowania się jest monitorowanie przez władzę publiczną tzw. logowań telefonów komórkowych do stacji bazowych w celu pozyskania informacji operacyjnych oraz stosowanie tzw. przecieków kontrolowanych.

Krajowy Zjazd Adwokatury wzywa władze publiczne do pilnej nowelizacji regulacji prawnych, naruszających zasadę ochrony tajemnicy zawodowej.

III.

Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega złe praktyki legislacyjne i wyraża zaniepokojenie jakością stanowionego prawa. Zbyt często prawo stanowione jest w pośpiechu, bez uwzględnienia głosu specjalistów z danej dziedziny, w celu uzyskania taniej popularności społecznej. Prowadzi to do stanowienia złych regulacji, godzących w prawa i wolności obywatelskie, naruszających interesy publiczne, niezgodnych z Konstytucją RP. Na szczególne napiętnowanie zasługuje praktyka świadomego uchwalania prawa sprzecznego z Konstytucją oraz brak wykonywania wyroków Trybunału Konstytucyjnego. Taka legislacja podważa autorytet Państwa.

Faktyczna likwidacja instytucji ławników, w szczególności w procesie karnym; ograniczenie dostępu do zawodu sędziego poprzez uruchomienie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury; przerzucenie na strony reprezentowane przez pełnomocników procesowych kosztów doręczania pism w sprawach cywilnych; nowelizacja przepisów dotyczących środków ochrony prawnej w sprawach zamówień publicznych, przy jednoczesnym wprowadzeniu zaporowych opłat sądowych w tego typu sprawach – to niektóre przykłady zmian prawnych, dokonanych na przestrzeni ostatnich lat, w których widoczny był prymat interesu finansowego Państwa nad interesem publicznym.

Krajowy Zjazd Adwokatury wyraża przekonanie, iż motorem zmian w prawie nie może być wyłącznie interes finansowy Państwa. Legislacja fiskalna, której celem jest obniżenie kosztów działalności i zwiększenie dochodów Państwa, naraża na szwank interes publiczny.

IV.

Krajowy Zjazd Adwokatury stanowczo sprzeciwia się wszelkim przejawom ograniczania dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Niewydolność sądów winna być usuwana w drodze poprawy organizacji ich działalności, a nie przez tworzenie instytucji, które mają przejąć zadania sądów powszechnych.

Krajowy Zjazd Adwokatury apeluje do władz o wycofanie się z projektu utworzenia komisji orzekających w sprawach szkód lekarskich. Przyspieszenie orzekania w tego typu postępowaniach może zostać osiągnięte innymi sposobami, bez ograniczania roli orzeczniczej sądów powszechnych.

Krajowy Zjazd Adwokatury wskazuje, iż konieczne jest zapewnienie stronie wygrywającej sprawę sądową prawa do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów procesu, w tym kosztów

zastępstwa procesowego. Wieloletnie zaniechania legislacyjne władz w tej mierze faktycznie ograniczają możliwość skorzystania z pomocy profesjonalisty, a przez to ograniczają obywatelom dostęp do wymiaru sprawiedliwości.

Krajowy Zjazd Adwokatury apeluje o przeprowadzenie reformy przepisów dotyczących wysokości opłat sądowych. Dzisiejsza wysokość opłat stanowi realną tamę w dostępie do wymiaru sprawiedliwości.

Krajowy Zjazd Adwokatury apeluje o pilne wprowadzenie zmian w przepisach proceduralnych, znoszących nadmierny formalizm postępowań sądowych, niesłużących w żadnej mierze interesowi obywateli.

Przewodniczący
Krajowego Zjazdu Adwokatury

(Michał Went)

adw. Michał Went

Sekretarz
Krajowego Zjazdu Adwokatury

(Rafał Dębowski)

adw. Rafał Dębowski